נועם שיח

מאת אב"ד סאנטוב שליט"א

נועם הנשמות

פנחס תשפ"ה

מכון אפריון לשלמה

לייקווד תשפ"ה

כל הזכויות שמורות

למכון אפריון לשלמה

להוצאת שיחות הרב שלמה זלמן פרידמן שליט"א
אב"ד סאנטוב - לייקווד

הרב פנחס בידרמן - הרב נתן נטע פרוש

9996551.z@gmail.com

לקבל גליונות, לנדב גליונות, ולהערות
נא לפנות להנ"ל

קונטרס זה נדבת
הנגיד החסיד המפואר
הרב משה בדוש שליט"א
מחשובי מתפללי ביהמ"ד סאנטוב לייקווד
לרגלי שמחת הבר מצוה
של בנו הבחור המופלג בתורה ויראת שמים
אהרן נ"י
נכד הרה"ח המפואר מו"ה משה הכהן ברעכער ז"ל
מחשובי חסידי קאסוב
יזכה בע"ה לרוות הרבה תענוג ונחת

נועם הנשמות

וביום השבת (במדבר כ"ח, ט')

בפסוק נאמר (במדבר י', י'): וביום שמחתכם ובמועדיכם ובראשי חדשיכם ותקעתם בחצוצרות על עולותיכם ועל זבחי שלמיכם והיו לכם לזכרון וגו', ואיתא בספרי (בהעלותך פיסקא ע"ז), וביום שמחתכם אלו השבתות, דהלא יו"ט ור"ח מוזכרים בפירוש בפסוק, וע"כ ד"וביום שמחתכם" הכוונה לשבת.

ולכאורה צ"ב, למה כתוב "שמחתכם" על יום השבת, התינח יו"ט ור"ח מובן שמוזכרים בפסוק "מועדיכם" ו"חדשיכם", דקידוש החודש נמסר ביד ב"ד שהם מקדשים הראשי חדשים, והימים טובים תלויים בקידוש החודש.

וכן אנו מדגישים לומר בתפילת מוסף דר"ח ויו"ט "מקדש ישראל וראשי חדשים", או "מקדש ישראל והזמנים", משא"כ קדושת שבת, הלא היא קביעא וקיימא ונשפע מלמעלה בלי אתערותא דלתתא, ולכן סיום הברכה הוא "מקדש השבת", ולא מוזכר בסיום הברכה "ישראל", א"כ למה נאמר בפסוק הנ"ל "שמחתכם".

ברם, האמת הוא, דישראל לא נצטוו בשבת על "שמחה" רק על "עונג", כדכתיב בקרא (ישעי' נ"ח, י"ג): וקראת לשבת עונג, וגם בתפילה אנו מזכירים ואומרים "שומרי שבת וקוראי עונג", וזה האיש הישראלי השמח בשבת מחמת קדושת השבת הבוער בלבו, הרי הוספת השמחה מדיליה הוא, יותר מכפי מה שנצטווה, לכן שפיר כתיב "שמחתכם", כי ה"שמחה" - שלכם הוא... (סיפורי צדיקים החדש עמ' ר"נ, בשם הרה"ק רבי אברהם יעקב מסאדיגורה זי"ע)

****

שמעתי סיפור נפלא מאחד שהיה נוכח בשעת מעשה. לפני שנים עשר שנה עבר כ"ק מרן הגה"ק רבי ישעי' יעקב מסקולען זי"ע (שנסתלק ה' אלול תשפ"ד) ניתוח על הכבד. יום אחד הגיע אביו

הרה"ק בעל "מאור ישראל" מסקולען זי"ע לבקרו בבית החולים, הרבי אמר לאביו שיש לו יסורים קשים רח"ל, אבל הוא מבקש ברכה על דבר אחד, שלכל הפחות בשבת קודש לא יהיה לו יסורים, כי זה מפריע לעונג שבת שלו...

****

שמעתי מכ"ק אדמו"ר מקאסוב-ירושלים זצ"ל שאמר בשם הרה"ק רבי יודעל׳ע מדז׳יקוב זי"ע, על מה שאנו מבקשים בליל שב"ק: וזכנו לקבל שבתות מתוך רוב שמחה ומתוך מיעוט עוונות. ולכאורה, למה מבקשים שנזכה לקבל מתוך "מיעוט עוונות", וכי לא מוטב שנקבל שבת בלי עוונות כלל? אלא – אומר ר׳ יודעל׳ע, ה"מיעוט עוונות" הכוונה למה שצועקים באמצע התפילה "הייליגער טאטע" וכדו׳...

ויש להוסיף, דהנה אנו אומרים בתפילת הרה"ק הרבי רבי אלימלך מליזענסק זי"ע קודם התפילה "אדרבה תן בלבנו שנראה כל אחד מעלת חברינו ולא חסרונם".

וזהו שאומרים בליל שב"ק שנזכה לקבל שבתות מתוך "מיעוט עוונות", ר"ל שנראה את העולם בהסתכלות חיובי שיש בהם רק **"מיעוט עוונות"**...

****

ידוע משמי׳ דמרנא הגה"ק ה"חתם סופר" זי"ע על הפסוק (שמות ל"ה, ג׳): לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת, דזה קאי על אש הכעס, בשבת קודש נאספים כל המשפחה ביחד, ויש

חשש שמא יבואו לידי כעס מצה ומריבה, ולכן אמרו ציווי מפורש להזהיר על אש הכעס והמחלוקת, שלא תפרוץ בשבת קודש.

ואולי לכן אומרים דווקא בשבת הברכה של "הפורס סוכת שלום עלינו" וכו', שדווקא בשבת שיש חשש אולי תפרוץ אש המחלוקת ומצה ומריבה, צריכים ברכה מרובה בבית הזה של הפורס סוכת שלום, שיהא שלום ושלוה ולא כעס ומחלוקת חלילה.

****

מובא בספר "גשמי ברכה" (עמ' תרנ"ט): כשהגיע הגה"צ רבי צבי הירש מייזליש - הרב מווייטצען לארה"ב, התהלך בשבת עם "שטריימל" לראשו גם בחוצות העיר. באותם ימים לא היה זה דבר מקובל כל כך, ולפיכך ניגש אליו יהודי ואמר לו בכעס: כך ללכת? הלא זהו חילול ה'! כשאני רואה אתכם עם השטריימל "ווער איך ווילד פון כעס"!... (כאשר אני רואה אתכם עם השטריימל - הנני מאבד עשתנותי מרוב כעס)...

לא נבהל הרב, והשיב להההוא תוך כדי דיבור: "אינך הראשון! הטבע הזה כבר מיוחס ל"שור המועד"... הלא כך כתבו התוספות (מס' בבא קמא דף ל"ז ע"א ד"ה מועד לשבתות) בשם הירושלמי, שלפעמים רואה השור בשבת אנשים שלבושים במלבושים נאים אחרים, ומפני כן "ווערט ער ווילד פון כעס"...

****

סיפר הרה"ח ר' נפתלי מערינג הי"ו מחשובי חסידי וויזשניץ בוויליאמסבורג, שפעם הכניס בחור אחד "שעות צעטל" אצל הגה"ק בעל "תורת מרדכי" מוויזשניץ-מאנסי זי"ע, וכתב שם

שבשבת קודש למד שלש שעות. הבחור היה בטוח בעצמו שהרבי יתן לו לטיפה [גלעט], בחור לומד שלש שעות בשבת? וכי מילתא זוטרתא היא? אבל במקום זה, שאל אותו הרבי: וואס האסטו געטאן די איבעריגע צייט? [מה עשית בשאר השעות?]...

****

אחד הספרים המפורסמים ביותר בדורנו על הלכות שבת הוא הספר "שמירת שבת כהלכתה" של הגאון רבי יהושע נויבירט זצ"ל.

סיפר הרב נויבירט, שהסיבה להוצאת ספרו זה היא, שלאחר שעבר את השואה הנוראה ועלה לארץ ישראל באוניית מעפילים, נאלץ לעלות עליה בשבת קודש מחמת חשש לפיקוח נפש והדבר ציער אותו מאוד, כיון שכל שנות המלחמה הקשה הצליח לשמור מצוות עד כמה שאפשר ובמיוחד שמר מכל משמר על שבת קודש, ואיך יתכן שדווקא עכשיו לאחר המלחמה כשכבר יצא לחירות יחלל את השבת, וקיבל על עצמו שאם ה' יזכה אותו, הוא יעשה משהו עבור השבת, וכך עלה הרעיון לכתוב ספר על שמירת שבת.

ואכן הקפדתו של הרב נויבירט על שמירת שבת גם הצילה אותו מסכנת מוות, היה זה כאשר לא חש בטוב והרופא נתן לו מרשם לתרופה, וכן נתן מרשם נוסף לרעל עכברים לבקשת המשפחה שסבלה מהם באותו הזמן.

בליל שבת רצה הרב נויבירט לקחת מהתרופה שנתן לו הרופא ומצא שטעמה מר והחליט שאין ליטול דבר מר בשבת משום עונג שבת ויתחיל לקחתה רק לאחר השבת, למחרת כאשר הרופא ערך אצלו ביקור נוסף, התברר שהרוקח טעה והחליף בין התרופות, את רעל העכברים רשם כתרופה למיחושים ואת התרופה רשם כרעל

עכברים, ובזכות הקפדתו על שמירת שבת בדקדוק, השבת שמרה עליו והצילה את חייו.

****

בספר "קודש הלולים" מסופר על הרה"ק רבי דוד מלעלוב זי"ע, שכשאביו רבי שלמה זצ"ל אמר בשבת קודש בעת ה'זמירות' "ויזכו לראות בנים ובני בנים עוסקים בתורה ובמצוות" היה מאריך בזה זמן רב עד שנתעלף, ומכח תפילות אלו זכה לבן קדוש כזה, כפי שהעידו על זה הרה"ק הרבי רבי אלימלך מליזענסק זי"ע ואחיו הרה"ק הרבי רבי זושא מאניפולי זי"ע.

****

מסופר על הגה"ק בעל "אבני נזר" זצ"ל, שלפני שהוציא את ספרו, ראה פעם מכונית נוסעת בשבת ר"ל, והוא נזדעזע ביותר מהחילול שבת. לאחר שהוציא את ספרו אמר, שאם היה רואה פעם נוספת חילול שבת שכזה, לא היה זוכה להוציא את ספרו.

וכן מסופר על הגאון בעל ה"אור שמח" מדווינסק זצ"ל, שכאשר היה הולך מביתו לבית הכנסת, היה צריך לעבור בדרך הילוכו בגן העירוני ולחצות אותו כדי להגיע לבית הכנסת. אחד משכניו של הרב סיפר, שבאחת השבתות כשעבר שם הרב בדרכו לבית הכנסת, הבחין ביהודי צעיר היושב על הספסל ומעשן ר"ל. רבי מאיר שמחה הזדעזע ממה שעיניו ראו, ומני אז היה מאריך את דרכו לבית הכנסת ומקיף את הגן כדי שלא יאלץ להיכנס לתוכו.

שאלו השכן, רבינו, הרי מקרה זה אינו קבוע ואף הרב עבר שם פעמים רבות ולא ראה זאת אף פעם זולתי פעם זו, ולמה לו לטרוח

כל כך וללכת דרך ארוכה משום חשש רחוק שהחילול שבת ההוא יחזור על עצמו?

השיב לו הרב ואמר לו, אינני חושש שמא אראה זאת שוב, אך לא אוכל לעבור במקום שבו ראיתי חילול שבת קודש.

וכבר אמר פעם הרב מבריסק זצ"ל ליהודי ששטח בפניו שאלה על מקום מגוריו, שילדיו רואים איך השבת מתחללת שם בראש כל חוצות, האם זה עלול להזיק להם, ואמר לו, מדוע אינך דואג גם על עצמך, כלום אינך חושש שראיית החילול שבת תזיק גם לך?

****

לפני הרבה שנים, בעת שהיה למרן הגה"ק מראחמיסטריווקא זי"ע ביהמ"ד בתוך ביתו, היה נוהג איזה בחור להיכנס כל שבוע בזמן הדלקת נרות בערב שבת קודש לבית הרבי לקחת את הנרות שהדליקה הרבנית ולהורידם לבית המדרש, כדי שיהיו דולקים שם בעת עריכת השולחן של הרבי.

מספר הרה"ח ר' יואל ווינבערגער שליט"א, עורך ספר "אמרות טהורות" (ראחמיסטריווקא), שפעם בא אחיו להוריד את הנרות, והרבי היה למעלה בבית, וראה איך שהבחור מגיע ולוקח את הנרות, ובאמצע תוך כדי הילוכו, נפל אחד הנרות וכבה הנר.

הרבי, מיד בראותו זאת, הסתלק משם תיכף ומיד, כדי שהבחור לא יראה אותו שם ויתבייש ממנו...

****

צדיקי הדורות היו מחדדים ואומרים, שאמנם כל דבר צריכים לעשות בישוב הדעת, אכן צריכים להיזהר ולהישמר ולמדוד כל דבר במאזני השכל לדעת אם הוא מתנהג בישוב הדעת או בעצלות, כי ישנם אנשים שהם עצלנים ואומרים שאינם ממהרים לעשות את אשר צריכים לעשות מכיון שהם עושים כל דבר בישוב הדעת.

וכמובן שאין דרך זו דרך נכונה, המודד לאדם אם הנהגתו הוא מחמת ישוב הדעת או עצלות, הוא על ידי מדת השמחה הבאה בעקבות הנהגה טובה הנעשתה בישוב הדעת, כי אם עושה דבר מה בעצלות, כמובן שהוא לא ישמח אח"כ.

****

פעם אחת ביקש הגה"ק מרן אדמו"ר מוויזשניץ-מאנסי זי"ע בליל שבת קודש לנוח קימעא שעה קלה קודם עריכת השולחן, וכשהקיץ משנתו היו הפאות שלו מעורבבים ומקומטים מחמת השינה, והגבאים ביקשו מהרבי שיסדר את הפאות, "כי אם לא יסדר אותם, אז יכירו וידעו כי הרבי ישן עכשיו לפני הטיש".

כששמע הרבי את דבריהם אמר להם "וכי עשיתי למישהו רע? ממי אני צריך להתבייש? הלא נאמר 'שינה בשבת תענוג'", והרבי נכנס לטיש עם הפאות המעורבבים כמו שהוא...

****

מסופר על הגאון האדיר רבי אהרן קוטלר זצ"ל ראש ישיבת לייקווד, שביום מן הימים שמע כי בסניף הדואר של ניו יורק עובדים יהודים בשבת רחמנא ליצלן, מחמת איומי הנהלת הדואר שאם לא יעבדו בשבת יפוטרו מן העבודה.

רבי אהרן אזר כגבר חלציו, ונסע למשרדי ההנהלה במטרה לשכנעם שיוותרו לעובדים על יום העבודה של שבת קודש. מנהלי הדואר בראותם את האורח החשוב מיד הושיבוהו על כסא מכובד ובקשו לדעת מה בפיו ומהי מטרת בואו.

לשמע בקשתו השיבו לו, שמשום מה רוב מוסדות התורה שולחים את מכתביהם לקראת סוף השבוע, וכיון שישנה עבודה רבה בשבת, אי אפשר לשחרר את העובדים היהודים ביום עמוס שכזה.

שמע זאת ראש הישיבה, והחל מתרוצץ ממוסד למוסד ולבקש שלא ישלחו דואר בסוף השבוע, כדי שהעובדים היהודים שבדואר יוכלו לקבל יום חופש בשבת קודש ולא יחללוה חס ושלום. ואכן מאמציו של ראש הישיבה נשאו פרי: מוסדות התורה חדלו מלשלוח דואר בסוף השבוע, והעובדים היהודים השתחררו מעבודתם ביות השבת.

****

בזמירות ליל שב"ק אנו אומרים "מנוחה ושמחה אור ליהודים". הרה"ק רבי משה מקוברין זי"ע היה מפרש, "מנוחה ושמחה" – ישוב הדעת ושמחה, "אור ליהודים" – דער לייכט דעם איד [מאיר את היהודי]...

****

בספר "בדידי הוה עובדא" (לידידי הרה"ג ר' שמואל דוד פרידמאן שליט"א) מסופר, שהגאון רבי נתן צבי פינקל זצ"ל ראש ישיבת מיר, היה שוהה בימי הקיץ למנוחה בשכונה מסויימת בעיר תל אביב,

ובליל שבת קודש קודם תפילת מעריב היה נוהג למסור בביתו שיעור תורני לקבוצת אברכים.

בשבוע אחד האריך ראש הישיבה בשיעורו, וכבר הגיע זמן תפילת ערבית, וראש הישיבה עדיין מוסר את שיעורו. כשהבחינה הרבנית בכך, פתחה את הדלת ואמרה לו בלחש "אלו היושבים כאן הם לא 'בחורים', הם 'אברכים', שב"ב ממתינות להם בביתם".

מיד כששמע את דברי הרבנית, סגר את הספר והפסיק את השיעור על אתר, והאברכים שראו שראש הישיבה הפסיק את השיעור, נענו ואמרו לו "ב"ב שלנו אינן מקפידות על כך", אמר להם ראש הישיבה "ראשית כל, אינני בטוח בכך שאינן מקפידות, ושנית, בני ביתי שלי כן רעבים"...

****

מיתאמרא בשם צדיקים, על מה שאומרים בפיוט 'אזמר בשבחין' בסעודת ליל שבת, שחיברו האריז"ל: "צווחין אף עקתין בטלין ושביתין, ברם אנפין חדתין ורוחין עם נפשין".

ויש לבאר על דרך מה שכתב הרה"ק הרבי רבי אלימלך מליזענסק זי"ע על מה שאמרו חז"ל (מס' מו"ק דף ט"ז ע"ב) "צדיק גוזר והקב"ה מקיים", וכי איך מקיים הקב"ה את גזירת הצדיק כשלעיתים היא נוגדת את גזירתו שלו כביכול? אלא שהקב"ה בורא שמים חדשים ועולמות חדשים על פי גזירתו של הצדיק, והגזירה הרעה שנגזרה על האדם קודם לכן אינה תקפה בעולמות הללו, ולכך מועילה גזירתו של הצדיק.

ועל דרך זה ביאר, "צווחין אף עקתין", כלומר הצער והצרות, "בטילין ושביתין", בטלים הם ומבוטלים ביום השבת, ולמה? "ברם

אנפין חדתין ורוחין עם נפשין", שהרי בשבת קודש יש לכל יהודי שומר שבת פנים חדשות, וגם רוח ונשמה חדשה, ועל אלו לא נגזרו אותן הצרות.

****

סיפר לי הרה"ח הנעלה ר' דוד יודא גרונער שליט"א מחשובי חסידי סקולען בלייקווד, שלפני שנים שבת כ"ק האדמו"ר מסקולען זי"ע בשב"ק במאנסי לרגל שבת שבע ברכות של נכדו עם נכד כ"ק האדמו"ר מויזשניץ-מאנסי זי"ע, ושמחת השבע ברכות התקיימה בביהמ"ד ויזשניץ מאנסי, והרבי מסקולען זי"ע השתתף שם, וכידוע שהרבי מסקולען היה למעלה מן הזמן ממש, אבל באותה שבת התאמצו גבאי האדמו"ר מסקולען זי"ע מאוד מאוד שהרבי יעמיד עצמו לשעון כדי להשתתף כדבעי בשמחת השבע ברכות והתפילות, ואכן הרבי עשה למעלה מכדי יכולתו להשתתף בתפילות ובטישים עד כפי שידו מגעת.

בסעודה שלישית ערך האדמו"ר מסקולען זי"ע טיש בנפרד, והיה זה פרשת בהעלותך, ואמר על דברי רש"י הידועים (במדבר ח', ג'): ויעש כן אהרן להגיד שבחו של אהרן שלא שינה, ואמר הרבי "עלי לא יוכלו עוד לומר שלא שיניתי, שכן אני כן שיניתי בשבת הזה – האם כבר אירע שאני יחיה עם השעון בשבת קודש?!"...

****

עוד סיפר הנ"ל, שפעם אחת השתתף בעריכת שולחנו של האדמו"ר מסקולען זי"ע בליל שב"ק, והשעה כבר היתה מאוד מאוחרת - אחרי השעה שלש באישון לילה, והיה אז לילה מאוד

קר, ואז הביאו קוגל חם וטעים, והעולם החיו נפשם במאכל זה מחמת חמימותו. כשראה הרבי את התלהבותם והנאתם, הגיב: האנשים שהם כבר מתחת לשמיכה, אינם מרגישים תענוג זה...

****

בספר "אמרי ברוך" (עמוד ל') מסופר, שהגיע אחד להרה"ק בעל 'אמרי ברוך' מוויז'ניץ זי"ע, ותינה לפניו את צערו שלדאבונו אינו זוכה לזכור תלמודו.

השיב לו הרבי שישקוד וילמד מסכת והלכות שבת, ועל ידי כן יזכור תלמודו. ופירש בזה מה שאנו אומרים בזמירות ליל שבת בזמר 'כל מקדש' – "זכרו תורת משה", דמי שרוצה לזכור ולא לשכוח מה שלמד בתורה הקדושה שניתנה לנו ע"י משה רבינו, "במצות שבת גרוסה" - יתעסק ויתעמק בלימוד ענייני שבת קודש, ועי"ז יזכה וישתמר הכול בזכרונו.

****

מיתאמרא בשם הגאון רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל, על מה שאנו אומרים בזמירות 'מעין עולם הבא יום שבת מנוחה', שלכאורה צריך להבין כיצד יום המנוחה הוא כעין עולם הבא?

ומבאר, ומקור דבריו ב'ראשית חכמה', שבשבת קודש צריך כל אדם שתהיה לו הסתכלות גבוהה יותר, כאילו היה בעולם הבא. והלא ברור הדבר שכשנהיה בעולם הבא, לא נתבונן על העולם השפל הזה באותה ההסתכלות שאנו מביטים בו כיום. מי שכבר התפשט מגופו הגשמי ונמצא במצב רוחני גבוה כל כך, אינו שת ליבו לשאלה אם הוא יושב קרוב למזגן או רחוק ממנו, ואם הדרך

מביתו לבית הכנסת ארוכה היא או קצרה. הוא אינו שם לבו לטשולנט שיצא קצת מידי מלוח השבוע, או לנעליים החדשות שלוחצות מעט על כפות רגליו וטורדות את מנוחתו.

והנה הגם אומנם שנדרשים אנו לכבד את השבת בכל מיני כיבוד, הן ברוחניות והן בגשמיות, ומצווים אנו לכבדה במאכל ובמשקה, אין זה אלא רק משום שבעודנו נמצאים בגוף הגשמי, עלינו לכבד את השבת באופן שיהיה לנו לעונג גם בעולם הזה, אך ההסתכלות עצמה צריכה להיות רוחנית יותר, גבוהה יותר, ומנותקת לחלוטין מכל מיני דקדוקי גשמיות.

****

בספר ילקוט "מאורי אור" (עניני שבת, עמ' רפ"ב) מובא סיפור נפלא, הרה"ק ה"מאור עינים" זי"ע היה נוהג לילך למקוה ערב שבת קודש בליווי בנו הרה"ק רבי מרדכי זי"ע שעדיין היה בילדותו, והוא היה נושא את בגדי אביו.

פעם אירע שהילד מרדכי היה ממהר מאוד לחזור לביתו, וכשאביו הק' היה טובל עצמו, חשב איך לקצר את הזמן, והחליט לסדר את בגדי אביו שיהא מוכן ללא שיהוי עבור אביו, ובתוך כך נפל אחד מהגרביים לארץ ונתלכלך, פחד הילד מקפידת אביו הק', לכן החליט להחליף את הגרב שנתלכלך בגרב המשומש שאביו פשט, ולא גילה מזה לאביו.

בליל שבת קודש כשערך ה"מאור עינים" את סעודת ליל שבת, התחיל הרה"ק להתאנח שרגלו אינו מרגיש קדושת שבת, והחל לחשוש במה פגם רגלו שבגללו אינו מרגיש את קדושת

השבת, ולא שקט ולא נח, החסידים ששהו סביבו נבהלו מכך וישבו נבהלים ומשתוממים.

הילד מרדכי, כדרכו של תינוק, היה משתובב רץ ונכנס, ובאותו עת כשנכנס לאביו ראה את כל הקהל המומים ונפחדים, ושאל להם מה קרה, וסיפרו לו מאנחות אביו כנ"ל, מיד הבין שאולי זאת בגלל שלא החליף אביו אחד הגרביים לנקיים לכבוד שבת, ותיכף רץ אל אביו הק' וסיפר לו מה שקרה במקוה.

מיד כששמע את דבריו, אמר לו אביו: תנוח דעתך שהנחת את דעתי, ואכן ב"ה לא פגמתי בשום דבר, רק בגלל שעל הרגל לא החלפתי הגרב לכבוד שבת, לכן לא הרגשתי שם קדושת השבת...

ער איז דא

סיפר לי בני הרב מאיר דוב הי"ו, שלקראת חג השבועות שעעל"ט (תשפ"ה) נסע לבני ברק להסתופף בצילו של מרן אדמו"ר מוויז'ניץ שליט"א, שכידוע בחודשים האחרונים היה הרבי סגור לצורך רפואה, וביו"ט שבועות היה הפעם הראשון שהרבי יצא לחוץ - מאז שנחלש ל"ע - להיות ביחד עם חסידיו.

מספר בני, שהוא הגיע לארץ ישראל בערב שבת קודם שבועות, ומיד בבואו, נסע למושב אורה, שם נפש הרבי באותם ימים, ולא הניחו לאף אחד להיכנס אצל הרבי רק לאלה שהגיעו במיוחד מחוץ לארץ. הרבי ישב בחצר וקיבל את החסידים, וכיון שלא היו הרבה אנשים, על כן דיבר הרבי עם כל אחד ואחד בפרטות, בישוב הדעת ובניחותא, ואף אחד לא מיהר אותם.

המשיך בני לספר, שכשהגיע תורו לגשת אל הרבי, בידעו שהרבי מאוד חלש עקב מצב בריאותו, חשב לעצמו, שמחמת חולשת הרבי - כנראה שהרבי לא יכיר אותו, ועל כן חשב להציג את עצמו בפני הרבי לומר לו מי הוא. אך להפתעתו, עוד בטרם פצה את פיו, הסתכל עליו הרבי ושאל "וואו איז סאנטוב'ער רב?" [היכן הרב מסאנטוב]. בני השתומם, וענה להרבי "ער איז דא א גאנצע צייט, במחשבה" [הוא נמצא כאן כל הזמן, במחשבה]... הרבי נהנה, ונענע בראשו.

מספר בני, שחג השבועות נחגג לעילא ולעילא, בפרט הטיש של נעילת החג, שלא שייך לתאר, ומי שלא ראה שבועות זה, לא ראה שמחה מימיו...

משולחן הקוראים

בס"ד, שלום וברכה לכבוד מערכת אפריון לשלמה ולכבוד הרב שליט"א

יישר כח גדול על הגליונות "נועם שיח" שהוא מתוק מדבש, ובפרט על הגליון "הקב"ה מבקש רק דבר אחד" (נועם שיח פרשת חקת תשפ"ה, מס' 283), על המצוה הגדולה של "כיבוד אב ואם".

ברצוני להוסיף מה ששמעתי פה מאנטריאל מאת הרה"ק מסקולען מרן ישעי' יעקב זצוק"ל בכל פעם כשאחד מבני החבורה פה הלך אליו לגעזעגענען שנוסעים להההורים לנוי יארק או לאנטווערפען וכדו'.

הרבי זצוק"ל היה רגיל לאחל לכל אחד ואחד "פועלט אלעס גוטס", היות שבתורה נאמר "למען ייטב לך והארכת ימים", אז זה בוודאי חשוב כמו שנוסעים אל אדמו"ר, ואפילו יותר מזה...

ידידכם תלמידכם הנהנה מאד מכל הגליונות תמידין כסדרן

משה יואל שפירא

מאנטריאל

לכבוד מערכת אפריון שלמה להוצאת הגליונות נועם שיח

רציתי לציין על הגליונות הנפלאים שאני זוכה לקבל בקביעות, כל מילה זהב. יעדעס ווארט איז אויס צו קושן..... יוצאים מהלב ונכנסים אל הלב....

נהניתי מהקו המנחה אתכם דיברה תורה כלשון בני אדם, ולא הלכתי בגדולות ובנפלאות ממני.... מ'רעדט נישט הימלישע שמועסן, דערהויבענע שמועסן, כי אם דבר השוה לכל נפש, פשוטו כמשמעו Down to earth. ובפרט מצות כיבוד ואם (נועם שיח חקת תשפ"ה, מס' 283) שהיא מצוה יקרה און נישט קיין לייכטע...

אציין ב' ענינים בענין זה:

א - כ"ק מרן הדברי שלמה מבאבוב זי"ע שהה בשעראן ספרינגס ודיבר עם רב חשוב. באמצע השיחה רץ הרבי לקראת אמו הרבנית ע"ה שבאה לשם. הרב שאל מאי כולי האי? נענה הרבי ואמר: צו א מאמע דארף מען לויפן.....

ב - הסתופפתי שנים רבות אצל החלבן הקדוש זי"ע. הוא הי' אומר: אם האדם זוכה ויש לו עדיין אמא לאורך ימים ושנים טובות, אזי כשבא אצלה והיא נותנת לו לאכול, ישבח האוכל ויבקש ממנה עוד.....

ילכו מחיל אל חיל צו מחי' זיין אידן נאך און נאך כיד ד' הטובה עליכם. א פריילכען זוממער.

ידידיכם נצח!

ברוך אלימלך בן חנה גריפל

ירושלים עיה"ק

LIVING EMUNAH

ב"ה

Recording Available Via Telephone
Dial: (605) 475-4799 | **Access ID:** 840886# | **Reference #: 2787**

RABBI ASHEAR TRANSCRIPT

Hashem Helps Those Who Strive to Grow

Rabbi Shlomo Zalman Friedman shared another remarkable story in his popular *Gilyon Noam Siach*. He had decided to dedicate a special issue of the publication to the teachings and stories of the Kossover rebbe who had passed away last year. Unbeknownst to him, a young man had just entered the stage of *shidduchim* and felt lost without the guidance of that very rebbe—someone he had turned to his whole life. At this crucial juncture, he went to the rebbe's kever and prayed for direction.

A few days later, someone handed him the new issue of *Noam Siach*, which "happened' to include a section of the rebbe's teachings specifically about *shidduchim*. It was exactly what he needed. Hashem had answered him so directly and clearly, it filled him with joy and gratitude.

Hashem loves when we grow in Torah and mitzvot—and He especially loves when we turn to Him for help in doing so. He answers, encourages, and uplifts those who sincerely strive to get closer to Him.

May we all continue to grow and fulfill our true potential. Amen.

לעילוי נשמת חנה פרומט בת אפרים ע"ה

באר הפרשה - פרשת חקת

אלא לטובה[ד], אינה אלא נראית כרעה ובאמת[ה] היא הכנה לטובה[ו]. וזה הרמיון לניסי ים סוף, שגם שם היה כל ה'עסק' בצרה אחת גדולה, שבו לאחוריהם ומצרים מתקרבים לעומתם והשינו אותם חונים על הים כשאין

עוד נביא מעשה שסיפר הגה"צ אב"ד סאנטוב שליט"א מלייעקוואד (בעל 'נועם שיח') מעשה ששמע איש מפי איש על הרב רבי שמואל דוד פריעד זצ"ל שהיה תלמידו של הרה"ק ה'עצי חיים' מסיגעט זי"ע, ושנים לאחמ"כ נסע לאנטווערפן.

בהיותו באנטווערפו עבד רבי שמואל דוד לצורך פרנסתו במסעדה, ועם הזמן קנה את המסעדה והצליח מאד, עד שהפך את המסעדה להיות הגדולה ביותר בעיר, הן יהודים והן להבדיל נכריים באו לסעוד ליבם. שני מטבחים היו שם אחד למאכלי חלב ואחד למאכלי בשר, אמנם 'חדר האוכל' היה רק אחד, ומאחר שהנכריים אכלו שם בשר וחלב יחד, לכן תיקן רש"ד 'תקנה' לצורך שמירת הכשרות - שכל מאכל שיצא מהמטבח אינו חוזר שם לעולמים, יהיה מה שיהיה, וכגון, שבכל יום הוציאו בבוקר כמות של לחם, ולא הוחזר מזה מאומה גם אם נשאר בסוף היום והיה בזה משום הפסד מרובה. כך הוה שנים רבות.

פ"א בערב שבת נכנסה נוו"ב למטבח של הבשר, ולנגד עינה נגלה לחם מרוח בחמאה... נבהלה עד מאד, וחשבה לעצמה מי יודע מה היה כאן, איך נכנס מאכל חלב למטבח הבשר, ופנתה לבעלה, וכה אמרה לו, הרי עשרות יהודים סומכים עליך... וראה כי כך עלתה בידינו, חלילה הם מסוכנים להכשל במאכלות... תיכף ומיד החליט שהוא סוגר את העסק, מכר את המסעדה, ואכן קיבל בעדה הון רב בימים ההם.

ברחוב נודע כי עתה יש בידי רש"ד סכום עתק, היה שם יהודי איש עסקים שעבד בבורסת היהלומים, וניגש לרבי שמואל דוד, הזדמנות יש בידך, כדאי לך להשקיע את הממון ביהלומים, ברשותי כמה יהלומים יקרים מאד, קְנֵה אותם ממני, ותתעשר בהון רב עד מאד. רש"ד הסכים, קנה היהלומים תמורת כל הממון אשר ברשותו, אבל לא ידע שאותו איש הינו גנב ונוכל, וכל היהלומים היו מזוייפים.

אחר שבועיים ניגש רש"ד לסוחר גדול של יהלומים והראה לו את היהלומים כדי למכור לו מהם, הלה בדק ואמר לו, **הנני מצטער בצערך, מתאבל באבלך, אבל... עלי להודיעך שהכל מזוייף כאן, אין כאן יהלומים ואין כאן כל שוויות וערך.** רש"ד עמד משתומם ולא ידע את נפשו - אחרי שנים רבות של עבודה במסעדה ואסיפת הון רב, ועתה הכניס את הכל בעסק ביש, והוא נהפך **ברגע אחד** מיהודי נכבד ועשיר לעני ואביון. מכיוון שבזמן הקרוב לא היה לו לתת לחם לפי הטף, לכן מחוסר ברירה החליט להעתיק את מגוריו לארה"ב, שם חישב לעבוד קשה בעד ככר לחם, לשלוח משם מעות לפי הטף, למעשה, אפילו כסף לכרטיס נסיעה לא היה לו, ולוה לשם כך מעות, ונסע לארה"ב בימים ההם (שנות תר"פ).

בהגיעו שם עבד כשוחט (כי בזה לא הוצרכו לעבוד בשבת), עבודה קשה ומפרכת משעה ארבע לפנות הבוקר עד עשר בלילה, עם הזמן נתקבצו בידו מעות ושילם את החוב על הנסיעה וגם שלח מהמעות למשפחתו כדי שיקנו גם הם טיקעטס ויבואו לדור עמו בארה"ב, כל זה היה בטרם שפרצה המלחמה השניה, זמן קצר לאחמ"כ נכנסו לשם הרשעים והרגו את מרבית היהודים ובכללם את היהודי שקנה ממנו את המסעדה...

והנה, אותו נוכל שמכר לו יהלומים מזוייפים היה חמש שנים באווישוויץ ולבסוף הגיע לארה"ב, ולרש"ד נודע שהוא מגיע לארה"ב, מיהר רש"ד ליסע לנמל, המתין לו, וכשירד האיש מהספינה קיבל אותו רש"ד ב'ברוך הבא' והארת פנים, הכניסו לביתו, וגם דאג לו לעבודה כדי שיוכל להתפרנס, לאחמ"כ סידר לו דירה לגור בה, הלווה לו מעות והעמידו על רגליו. והנה, יהודי זה לא היה יכול להבין, ושאל את רש"ד, מה פשר כל מה שאתה עושה עבורי, וכי הנך משלם לי טובה תחת רעה, אמר לו רש"ד, אילולי מה שעשית לי לא הייתי היום בין החיים, אני חייב לך הכרת הטוב על כל מה שעשיתי עמדי, **אילו היית נותן לי יהלומים אמיתיים** הייתי נשאר סוחר גדול באנטווערפן והייתי שם בתחילת המלחמה, והיה גורלי כגורל כל בני העיר, **ורק בזכותך אני וכל בני משפחתי חיים וקיימים. צא ולמד כוחה של הכרת הטוב וכוחה של אמונה פשוטה, שיכול האדם להגיע על ידיהם למדרגות רמות ונשגבות.**

מה אומרים על זה בשמים??

מידי שנה בשנה, אנו עורכים מסיבת "מלוה מלכה", לטובת החזקת בית המדרש והמקוה. אחר המלוה מלכה, שולחים בדרך כלל "מכתב תודה" לאלו שנדבה רוחם להרים סכומים נכבדים.

שנה אחת אחר המלוה מלכה, הכנתי את כל המכתבים, אמנם על אחד התורמים ידעתי שנוסע כעת מביתו למשך כמה שבועות, על כן החלטתי שלא אשלח את המכתב עכשיו, כדי שלא ישכב זמן מרובה בין ערימות דברי הדואר, רק אמתין עד שיחזור לביתו ואז אשלח אליו את המכתב.

כמה שבועות אחר כך, היה אצלי אדם אחד בעש"ק, וכמשיח לפי תומו סיפר לי שפלוני חזר לביתו. תיכף בשמעי זאת, לקחתי את המכתב ושלחתי אליו.

בתפילת שחרית של שב"ק נכנס הלה לבית מדרשנו, וביקשתי שיכבדו אותו ב"עליה לתורה", והמתנתי שאחר העליה כשחוזר למקומו יעבור על ידי ואז אתן לו ברכת "שלום". לפליאתי חזר מן הבימה למקומו בדרך אחרת שלא כהרגלו, ולא עבר לידי. עוד נפלאתי על שלא נדר סכום הגון כדרכו בכל פעם שמקבל "עליה", אלא רק אמר "צוה לברכם"...

חשבתי לעצמי, הרי הוא נשאר כל שבוע על ה"קידושא רבא" שמתקיים לאחר התפלה מדי שבת בשבתו, וכבר אתן לו "שלום" בעת הקידוש. אך לרוב פליאתי, בהגיע עת הקידוש אני מחפש אותו ואיננו...

הדבר היה בעיני לפלא גדול ולחידה סתומה, ואחר הקידוש ניגשתי אל אחד מידידיו, ושאלתי אותו "וואס טוט זיך מיט יענעם?" [מה קורה עם פלוני] והלה השיב לי "ער איז שטארק באליידיגט!" [הוא מאוד פגוע ונעלב]...

שאלתי אותו אם יודע הסיבה לכך, והשיב לי, שהאיש ההוא נסע מביתו לכמה שבועות, ועכשיו חזר, וכשנכנס לראשונה לבית המדרש בצפרא דשבתא לא נתתי לו "שלום", ובכלל, הוסיף, בעת המלוה מלכה נתן סכום נכבד ולא הודיתי לו על כך. השבתי לו: וואלט ער אנגעקומען פארן דאווענען, וואלט איך אים געגעבן "שלום", ער קומט זיך אריין אינמיטן "פסוקי דזמרה", אינמיטן "פסוקי דזמרה" גיב איך נישט קיין "שלום". איך האב געווארט ער זאל באקומען זיין "עליה", און מיך דורך גיין, וואס ער איז נישט דורך געגאנגען, און איך האב געווארט ער זאל בלייבן ביי "קידוש" וואס ער איז נישט געבליבן [אילו היה מגיע קודם התפילה, בודאי הייתי נותן לו שלום, אבל הוא הגיע באמצע פסוקי דזמרה, ובאמצע פסוקי דזמרה איני נותן שלום, ציפיתי שיקבל את העליה, ואז יעבור לידי, אך הוא לא עבר לידי, וגם ציפיתי שישאר על הקידוש, אך הוא לא נשאר]...

אמרתי לו, אני רוצה לבקש ממך טובה, כשאתה חוזר לביתך, ואתה עובר על יד ביתו, תדפוק נא אצלו, ותאמר לו שאני מבקש את סליחתו, לא היה לי בזה שום כוונה ח"ו, אלא שבשעת "פסוקי דזמרה" איני נותן שלום לאף אחד. ולגבי מה שהוא אומר שאיני מתייחס אל תרומתו הנכבדה ואיני מכיר לו טובה על כך, הבה נראה מה אומרים על זה בשמים...

במוצש"ק, כאשר הלה פתח את תיבת הדואר שלו, מצא שם את ה"מכתב תודה" ששלחתי לו בעש"ק, וככל הנראה נשתומם לגמרי, כי תפס שלא שלחתי זאת בגלל שנודע לי שהוא נפגע, אלא הבין ששלחתי זאת מקודם בלי שום חשבונות, וכמובן שתיכף נתקשר עמי ונתפייסנו...